

Kultur- och
fritidsnämnden

Yttrande - Kulturpolitisk plan för Eskilstuna kommunkoncern 2016 - 2021

Förslag till beslut

Yttrande godkänns och skickas till Kommunstyrelsen

Sammanfattning

Kultur- och fritidsnämnden har fått en möjlighet att lämna ett yttrande på Kulturpolitisk plan för Eskilstuna kommunkoncern 2016 - 2021. Yttrandet ska lämnas till Kommunstyrelsen senast den 3 oktober 2016.

Den reviderade kulturpolitiska planen ger den huvudsakliga inriktningen som ska vara vägledande för kommunkoncernens arbete med kultur. Förslag till plan tydliggör ansvar, prioriterade områden och önskad utveckling under de kommande åren.

Arbetet med planen har skett i dialog med allmänheten, medarbetare på olika förvaltningar och bolag samt med flera nämnder och råd.

Syftet med den kulturpolitiska planen är att alla invånare i Eskilstuna ska ha möjlighet att ta del av kommunens kulturutbud, både som kulturkonsument och genom eget skapande. När planen omsätts i verkligheten kommer det att bidra till en ökad folkhälsa och har en främjande koppling till de strategiska målen social uthållighet och attraktiv stad och landsbygd. Planen har ett barnrättsperspektiv och ska stimulera till att all offentligt finansierad kulturverksamhet bidrar till att uppfylla målen i FN:s konvention om barns rättigheter.

Ärendebeskrivning

Den 17 juni 2016 inkom skrivelsen ”Kulturpolitisk plan för Eskilstuna kommunkoncern 2016 – 2021” till Kultur- och fritidsnämnden. Planen beskriver inriktningen för det kulturpolitiska arbetet och är ett styrande dokument för hela kommunkoncernen. Den förväntas vara vägledande i samverkan med aktörer från civilsamhället, näringslivet och akademien. Planen innehåller sex övergripande mål som beskriver en önskad utveckling. Till varje övergripande mål finns ett antal

delmål som i sin tur ska leda till att det övergripande målet nås. De sex målområdena är:

1. Eskilstuna en plats för kultur
2. Inkluderande kultur
3. Kultur för lärande
4. Ett stödsystem som utvecklar
5. En kultur för framtiden

Arbetet med planen har skett i dialog med allmänheten, medarbetare på olika förvaltningar och bolag samt med flera nämnder och råd.

Syftet med den kulturpolitiska planen är att alla invånare i Eskilstuna ska ha möjlighet att ta del av kultur. Planen bidrar till en ökad folkhälsa och har en främjande koppling till de strategiska målen social uthållighet och attraktiv stad och landsbygd. Planen har ett barnrättsperspektiv och ska stimulera till att all offentligt finansierad kulturverksamhet bidrar till att uppfylla målen i FN:s konvention om barns rättigheter.

Yttrande

Kulturpolitisk plan för Eskilstuna kommunkoncern 2016 – 2021 är en plan som överlag är välformulerad och genomtänkt. Den är inkluderande ur många perspektiv och viljan att bidra till att kommunens arbete med jämställdhet och jämlikhet är tydlig. Förutom diskrimineringsgrunderna inkluderar den ett geografiskt och socioekonomiskt perspektiv. Planen tar också upp kulturens hälsofrämjande effekter för människor oavsett ålder.

Barn och unga är en prioriterad målgrupp och de ska ges möjlighet att ta del av kultur som skapas för barn och att skapa själva. För att förstärka den här intentionen vore det bra om vissa delmål och aktiviteter var direkt riktade och fångade upp Handlingsplan 2017 - Kulturplan Sörmland. Där finns bland annat riktade satsningar för funktionsnedsatta barn.

Det är en fördel att själva planen kommer först och därefter ett fördjupningsmaterial.

Kulturpolitisk plan för Eskilstuna kommunkoncern 2016 – 2021 är tänkt att vara mer framåtsyftande och lättare att följa upp än tidigare handlingsplan. För att nå dit behöver skrivningar som "utveckla...", "fortsätta utveckla arbetet med..." förtydligas för att kunna utvärderas och för att det ska bli tydligt när målet är nått.

I bakgrundsmaterialet står det: *"Kommunerna har ansvar för kulturens närvaro och utveckling lokalt. Basen utgörs av satsningar på folkbibliotek, musik- och kulturskolor, fritidsgårdar, kulturmiljö, kommunala kulturinstitutioner som kulturhus och museer och stöd till det fria kulturlivet, föreningslivet och folkbildningen."* (Kulturpolitisk positionspaper, SKL 2014) Det som finns i bakgrundsmaterialet behöver synas bland delmål och aktiviteter. Alla ovan nämnda

verksamheter finns med i dokumentet utom Musikskolan. I planen nämns bland annat konst/konsthistoria, läsande/skolbibliotek, arkivpedagogik och tidsresor men inget om musik. Därför föreslår nämnden att målområden, delmål och aktiviteter kompletteras med musik och musikskolans verksamhet där det är relevant. Musik är en av positionerna i varumärket Eskilstuna.

I planen ges olika beskrivningar av begreppet kultur däremot framgår det inte vad som menas med kultur i det här dokumentet. Vore bra att få en definition på det.

Målområde 1. Eskilstuna en plats för kultur

Det vore bra om det finns en förklaring på vad som menas med offentliga lokaler. Betyder det privata offentliga lokaler såsom gallerior, eller är det kommunens offentliga lokaler? Senare i dokumentet använd *"offentliga platser"*, vilka också behöver definieras.

I stycke tre under målområde tre står det *"museer och mötesplatser"*. Ett förslag är att istället skriva museer, bibliotek och mötesplatser.

Här finns formuleringen: *"Kulturen marknadsför Eskilstuna"* vilket är sant. Kulturens betydelse blir tydligare om meningen formuleras om till: *"Kulturen stärker Eskilstunas attraktivitet för invånare och besökare."*

När det gäller aktiviteten att marknadsföringen av Eskilstunas kulturutbud ska utvecklas så borde ansvariga kompletteras med DEAB (Destination Eskilstuna AB). Ett troligt skrivfel behöver korrigeras, KSN ändras till KFN.

Målområde 2. Inkluderande kultur

Under målområde två vore det bra att ge exempel på hur kulturen ökar förståelsen mellan enskilda och grupper och att ett levande kulturliv får människor att uppleva engagemang, gemenskap och tillit. Ett sådant exempel är El Sistema.

Delmål: *"Kulturen ska nå nya målgrupper genom verksamhet som är angelägen för många"* känns som en diffus formulering. En verksamhet kan förvisso vara angelägen för många men det kan också vara så att verksamheten är angelägen för den aktuella målgruppen. Det kan till exempel vara en grupp funktionsnedsatta med speciella och smala behov. Ett förslag är att istället skriva: *som är angelägen för de olika målgrupperna och kan bli angeläget för många.*

I den första aktiviteten står det: *"Samordna programverksamhet..."* Gäller det enbart programverksamhet för kommunkoncern eller även för privata aktörer?

Aktiviteten *"utveckla samverkan mellan kulturverksamheterna och skolan"* föreslås flytta till målområde 3.

Det fjärde delmålet: *"Stödja socioekonomiskt utsatta flickor och pojkar till en meningsfull fritid via föreningsidrott och kultur"*. Betyder kultur kulturföreningar? I så fall vore det bra med ett förtydligande. Det här är en bra aktivitet det är dock

viktigt att vara uppmärksam på att inte stödja socioekonomiska utsatta barn på ett utpekande sätt som stigmatiserar.

Målområde 3. Kultur för lärande

I den här delen beskrivs att kultur är viktig för bildning, demokrati och kreativiteten. Förutom Bibliotek, arkiv, museer och studieförbund behöver Musikskolan lyftas in i texten.

I den inledande texten nämns att arkiv och samlingar ska spegla alla Eskilstunabors historia och samtid vilket är ett bra mål. Både för att det i sig är viktigt att samlingarna har den inriktningen och för att om det är ett mål hjälper det till att renodla och därmed effektivisera samlingarna. Texten i den sista delmålspunkten bör därför ändras till: Fler Eskilstunabor ska vara delaktiga i den gemensamma berättelsen.

I andra stycket står det: *”skol- och folkbibliotek”*. Det vedertagna begreppet är folk- och skolbibliotek.

Stycket som börjar med: *”Studieförbunden i Eskilstuna är en viktig del...”*. Föreslås slå ihop till en mening så att *en viktig del* bara nämns en gång.

I delmål tre tas kommunens program upp. Här vore det bra med ett förtydligande om vilka program som avses. Program i största allmänhet eller kulturprogram.

I delmål fyra omnämns folkbibliotekens och museernas roll för att bidra till bildning, upplevelser och dialog. Här ska även Musikskolan inkluderas. Ett alternativ är att ge varje verksamhet sitt eget delmål. Det skulle ge möjligheten att till exempel kunna hänvisa till lagar och dokument så som bibliotekslagen och biblioteksplanen.

I aktivitet ett bör det stå kulturverksamheter istället för verksamheter.

För aktivitet tre föreslås en omformulering till: Skolbiblioteken ska stärkas enligt skollagen. Samverkansformer kan utvecklas med folkbiblioteksverksamheten.

Aktiviteten *”Utveckla arbetet med tidsresor...”* känns mer preciserad än övriga aktiviteter. En alternativ text kan vara: Arbeta med att förmedla Eskilstunas historia till barn och unga på nya platser. Det öppnar upp för att verksamheten själv avgör vilka åtgärder som är viktiga för att nå målet.

Aktiviteten om att *”Lyfta fram och levandegöra Eskilstunas unika kulturhistoriska miljöer”* rör även DEAB, SBN och K-Fast då miljöerna dels är hela innerstan, dels omfattar odlingslandskapet och inte minst kan dessa utvecklas som besöksmål.

Målområde 4. Ett stödsystem som utvecklar

I inledningen används begreppet *”eldsjälar”*. En eldsjäl riskerar att brinna upp därför vore det bättre att skriva inspiratör eller entusiast. Eldsjäl används även

under målområde 5. Istället för begreppet integration har Eskilstuna kommun övergått till interkultur. Kulturarvsmiljöer blir omnämnda men det är oklart på vilket sätt de utgör en del av stödsystemet.

I texten saknas stödsystem och utveckling av de kreativa kulturella näringarna samt utveckling av kulturella besöksmål och miljöer i staden och på landsbygden.

Målområde 5. En kultur för framtiden

Målet kultur för framtiden behöver även belysa vikten av att skapa förutsättningar internt för oss själva att förbättra historiska miljöer. I nuläget är många gånger roll och ansvarsfördelning uppdelade på olika funktioner med olika uppdrag och målsättningar. Rademachersmedjorna är ett gott exempel på detta.

Delmål tre: ”*Kulturella och kreativa näringar bidrar till att skapa fler jobb och främja besöksnäringen*” behöver formuleras om för att bli ett mål. För att kunna utveckla de kulturella och kreativa näringarna behövs en plan för hur det ska arbetas på lång sikt med att få näringarna att utvecklas och bidra till fler jobb.

”Munktellstråket” nämns i andra aktivitetspunkten. Benämningen är relativt ny och kan vara svår att förstå. Ett förslag till formulering är: Stärka arbetet med Munktellstaden, inklusive Faktoriholmarna, Rothoffsparken och Rademachersmedjorna. För att få till detta arbete krävs att det finns en plan för hur kommunen ska arbeta näringarna. Det kan stå med i aktiviteten.

I målområde 5 står det att: ”*Kultur är en viktig faktor för att nå social uthållighet*” Musikskolan arbetar redan med det genom bland annat El Sistema, ett arbete värt att utveckla. Därför föreslås det att det ska finnas med en aktivitet för Musikskolan. Förslag till formulering är: Skapa förutsättningar för Musikskolan att vara tillgänglig för alla barn och unga i Eskilstuna kommun oavsett bakgrund och socioekonomiska förutsättningar.

Konsekvenser för hållbar utveckling och en effektiv organisation

Planen är inkluderande ur många perspektiv och viljan att bidra till att kommunens arbete med jämställdhet och jämlikhet är tydlig. Förutom diskrimineringsgrunderna inkluderar den ett geografiskt och socioekonomiskt perspektiv. Planen tar också upp kulturens hälsofrämjande effekter för människor oavsett ålder.

KULTUR- OCH FRITIDSFÖRVALTNINGEN

Eva Königsson
Förvaltningschef

Lena Klintberg
Utvecklare

**Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen**